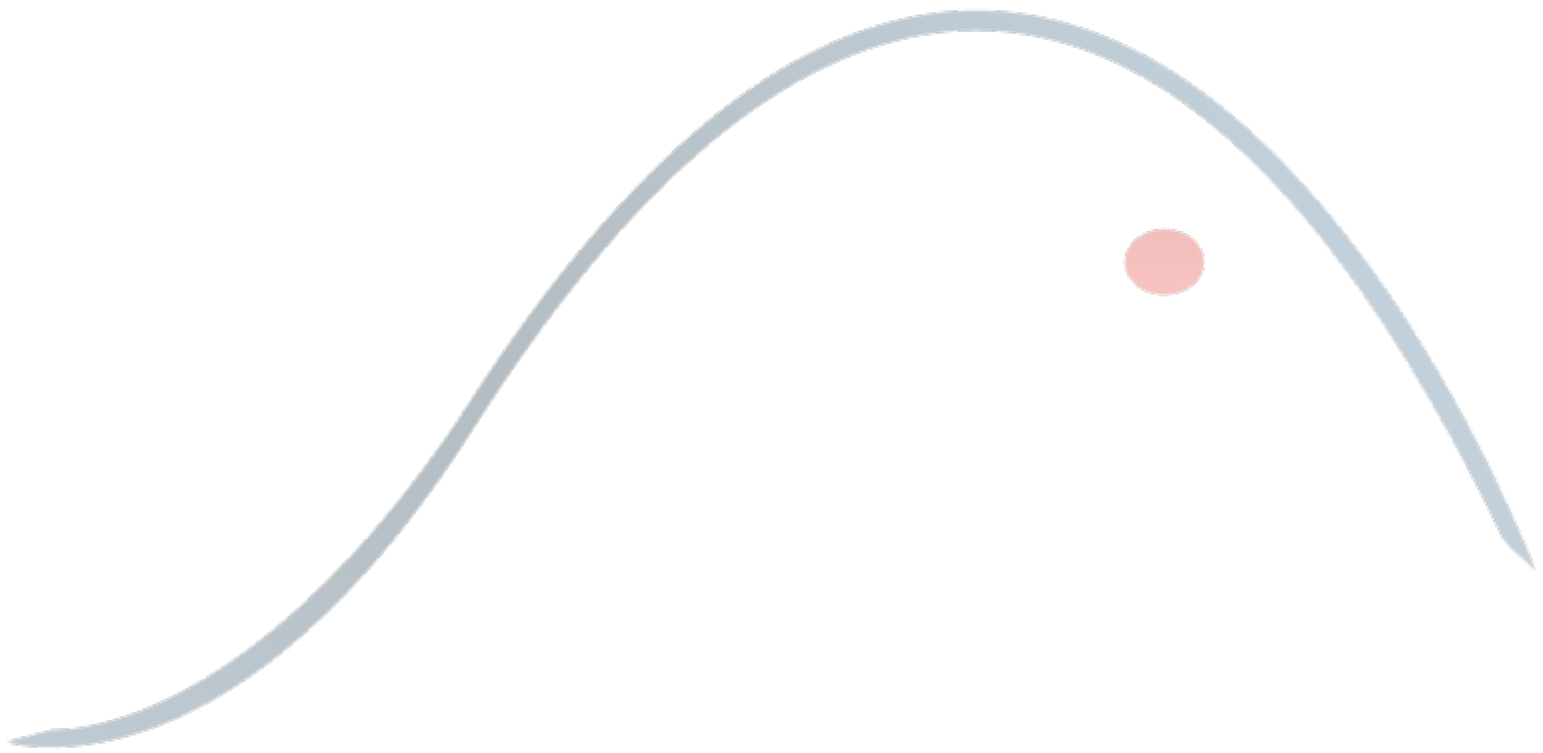

Naturtyper i utvalgt kulturlandskap Skallan-Rå

Miljøfaglig
Utredning

Rapport MU2019-16

Forsidebilde

Naturbeitemarka ved «Busjhågen» ble en gang på 1960-tallet delvis ryddet og pløyd. Det ble med den ene gangen, men det åpne arealet midt i hellinga vitner om tiltaket. Denne lokaliteten hadde størst antall beitemarksopp under kartleggingen i 2018. Flere av artene er rødlistede.

RAPPORT 2019-16

Utførende institusjon: Miljøfaglig Utredning AS	Prosjektansvarlig: Pål Alvereng
	Prosjektmedarbeider(e): Geir Gaarder
Oppdragsgiver: Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Kontaktperson hos oppdragsgiver: Cathrine Amundsen
Referanse: Alvereng, P. & Gaarder, G. 2019. Naturtyper i utvalgt kulturlandskap Skallan-Rå i Kvæfjord kommune. Miljøfaglig Utredning rapport 2019-16, ISBN 978-82-8138-968-7.	
Referat: Miljøfaglig Utredning AS har kartlagt verdifulle naturtyper innenfor utvalgt kulturlandskap Skallan-Rå i Kvæfjord kommune. Under befaring sommeren 2018 ble de 3 naturtypelokalitetene som var registrert fra før i området undersøkt på nytt. Det har medført at det nå er beskrevet totalt 14 verdifulle naturtypelokaliteter innenfor nåværende avgrensning av UKL Skallan-Rå og én like utenfor. 2 av lokalitetene er en revidering av de to tidligere beskrevne lokalitetene Rødhammaren og Langlielva, mens den tidligere beskrevne lokaliteten Skallan-Rødhammaren nå erstattes av 9 naturbeitemarkslokaliteter av ulik størrelse. Totalt er det nå beskrevet 15 naturtypelokaliteter, 12 naturbeitemarker, 2 slåttemarker og 1 myrlokalitet (beitemyr). Verdifordelingen er som følger: 2 A-lokaliteter (svært viktig), 7 B-lokaliteter (viktig) og 6 C-lokaliteter (lokalt viktig). I 2018 ble det gjort funn av i alt 7 rødlistearter basert på gjeldende rødliste. Av rødlistefunnene var 2 i kategorien VU (<i>sårbar</i>) og 5 i kategorien NT (<i>nær truet</i>). Kun 2 av rødlisteartene var tilsynelatende kjent fra kommunen fra før. Én av soppartene, rødne luttvokssopp (VU), ligger inne på den globale rødlista. Kjent nordgrense for denne ble flyttet fra Bodøområdet til Kvæfjord gjennom dette funnet. Flere av de andre soppartene er for tiden under vurdering for global rødliste. Det er utarbeidet konkrete skjøtselsplaner for i alt 7 naturtypelokaliteter. Det er 4-Størkeråsen vest, 8-Strandhågen sør, 9-Attom Klemma, 10-Steinkrysshågen, 11-Brekka vest, 13-Busjhågen og 14-Blomlian sørøst.	

FORORD

Kartleggingen er utført på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms og Finnmark. Formålet har vært å få kartlagt verdifulle naturtyper og lokaliteter i UKL-Skallan-Rå i henhold til DN-Håndbok 13 og utarbeidet skjøtselsplaner for slåttemarker og spesielt verdifulle naturbeitemarker, samt eventuelle eksempler på høstingsskog.

Kontaktperson hos Fylkesmannen i Troms og Finnmark har vært Cathrine Amundsen. Pål Alvereng har hatt hovedansvar for kartleggingen av verdifulle naturtyper og Geir Gaarder har lest gjennom og kvalitetssikret beskrivelser, rapport og skjøtselsplaner.

En stor takk rettes til gårdbrukerne Jostein Johansen og Svein Roger Guttormsen som deltok på befaring 13. september 2018 og ga verdifull informasjon om bruken av området.

Alvestad / Tingvoll, 22.05.2019

Miljøfaglig Utredning AS

Pål Alvereng

Geir Gaarder

INNHOOLD

1	INNLEDNING	6
2	METODE OG MATERIALE	7
2.1	METODE	7
2.2	EKSISTERENDE KUNNSKAP	7
2.3	FELTARBEID OG DOKUMENTASJON	8
3	RESULTATER	9
3.1	NYE OG REVIDERTE NATURTYPELOKALITETER	9
3.2	RØDLISTEARTER	10
4	FORVALTNINGSUTFORDRINGER	12
4.1	FREMMEDE ARTER	12
4.2	GJENGROING	13
4.3	SKJØTSEL GJENNOM BEITE ELLER SLÅTT?	16
5	OPPFØLGENDE UNDERSØKELSER	18
6	KILDER	19
6.1	SKRIFTLIGE KILDER	19
6.2	MUNTLIGE KILDER	19
7	VEDLEGG - LOKALITETSBEKRIVELSER	20
8	VEDLEGG - ARTSFUNN	21

1 INNLEDNING

Naturmangfoldloven har som formål å sikre at det biologiske mangfoldet blir tatt vare på gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven inneholder flere viktige prinsipper, blant annet at "*Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet*" (§8). Denne loven og kravene den stiller til kunnskapsgrunnlaget, har økt behovet for gode data på naturmangfold i kommunene.

Kvæfjord kommune gjennomførte sin første kommunale naturtypekartlegging i 2002 (Gaarder & Mikkelsen 2003) der blant annet 3 naturtypelokaliteter ovenfor Borkenes-Gåra ble beskrevet. Den største av dem, lokaliteten Skallan-Rødhammaren, overlapper for en stor del i utstrekning og har vært en del av det faglige underlaget for opprettelsen av *utvalgt kulturlandskap* Skallan – Rå. Satsingen Utvalgte kulturlandskap (UKL) i jordbruket er en oppfølging av nasjonale mål om å ivareta kulturlandskapet. Det er et samarbeid og spleiselag mellom landbruksmyndigheter og miljømyndigheter. Satsingen er basert på frivillige avtaler mellom staten og grunneierne. Fylkesmannen har nå ønsket å få en oppdatert naturtypekartlegging og samtidig få utarbeidet skjøtselsplaner for de mest verdifulle lokalitetene. Som en forløper for denne kartleggingen, ble det høsten 2017 gjennomført en enkel befarings i september for å kartlegge beitemarksopp i UKL Skallan-Rå (Steinsvåg & Alvereng 2018). 10 ulike arter beitemarksopp ble da påvist i området.

I denne rapporten er resultatene fra feltarbeidet i 2018 oppsummert, og faktaark for hver av de 15 lokalitetene lagt ved. I tillegg er det gitt en oversikt over alle artsfunn og en egen oversikt over rødlistearter. Til slutt er det diskutert om det er behov for ytterligere undersøkinger. Resultatene fra de undersøkte lokalitetene er lagt inn i databasen Natur2000 og derfra er det blitt eksportert excel-tabeller som sammen med shape-filer med kartavgrensningen danner grunnlag for overføring til Naturbase.

2 METODE OG MATERIALE

2.1 Metode

Kartlegging og verdisetting av naturtypelokaliteter er gjort med grunnlag i metoden beskrevet i DN-håndbok 13 (Direktoratet for naturforvaltning 2007), samt konkrete kriterier for de enkelte naturtyper i reviderte faktaark for håndboka fra høsten/vinteren 2014/2015 (Miljødirektoratet 2015), både når det gjelder identifisering av prioriterte naturtyper og verdisetting av slike. Dette innebærer at lokalitetene er delt inn i **lokalt viktige (C)**, **viktige (B)** og **svært viktige (A)** områder.

Forekomst av rødlistearter utgjør et viktig grunnlag for verdisetting av naturtypelokaliteter, samt at de også har en viktig selvstendig verdi i arbeidet med bevaring av naturmangfoldet. Norsk rødliste (Henriksen & Hilmo 2015) benytter IUCN sine rødlistekategorier:

- RE – Regionalt utryddet (Regionally Extinct)
- CR – Kritisk truet (Critically Endangered)
- EN – Sterkt truet (Endangered)
- VU – Sårbar (Vulnerable)
- NT – Nær truet (Near Threatened)
- DD – Datamangel (Data Deficient)

Norsk rødliste for naturtyper 2018 viser hvilke naturtype som har risiko for å gå tapt fra Norge. Rødlista er utarbeidet av Artsdatabanken i samarbeid med fageksperter (Artsdatabanken 2018b). Relevante naturtyper for denne kartleggingen er T32-Semi-naturlig eng (VU), slåttemark (CR) og V9-Semi-naturlig myr (EN).

Forekomst av fremmedarter kan også være viktig for verdisetting av naturtyper, der forekomst av invaderende arter vil slå negativt ut. Gjeldende fremmedartsvurdering følger Artsdatabanken (2018a). Artene er fordelt på fem kategorier:

- SE – Svært høy risiko (Arter som har en sterk negativ effekt på norsk natur)
- HI – Høy risiko (Arter med stor spredning, og med en viss økologisk effekt eller stor økologisk effekt med en avgrenset spredning)
- PH – Potensielt høy risiko (Arter med svært avgrenset spredningsevne, men stor økologisk effekt – eller omvendt)
- LO – Lav risiko (Arter med lav risiko har lav eller moderat spredning og middels til svake økologiske effekter)
- NK – Ingen kjent risiko (Arter uten kjent spreining og ingen kjente økologiske effekter)

2.2 Eksisterende kunnskap

Det er fra før kartlagt og beskrevet 3 naturtypelokaliteter fra undersøkelsesområdet (Gaarder & Mikkelsen 2003). Disse ligger inne i Naturbase. Høsten 2017 ble det dessuten gjennomført en kartlegging av beitemarksopp i området basert på en befaring i slutten av september (Steinsvåg & Alvereng 2018). 10 ulike arter beitemarksopp ble da påvist. For øvrig er det ikke kjent litteratur om botaniske kartlegginger i området. I 2018 ble det imidlertid, som del av et nasjonalt kartleggingsprogram, gjort en generell NIN-kartlegging i området Kvæfjordeidet-Borkenes-Elda (blant annet), som også omfattet UKL-området Skallan-Rå. Det er en viss mulighet for at det kan være divergenser mellom angitte NIN-typer i vår kartlegging og det som andre kartleggere har angitt i den generelle NIN-

kartleggingen. Av ulike praktiske årsaker ble det ikke tid til samkjøring av dette i feltsesongen, og under skriving av denne rapporten har vi ikke hatt tilgang til dataene for å kunne sammenligne.

På Artskart ligger det nå inne relativt få funn av karplanter og sopp fra området, og de fleste er da fra kartleggingene i 2002 og 2018. Rødlistede arter er til nå enten fugler eller pattedyr (oter).

2.3 Feltarbeid og dokumentasjon

Feltarbeidet ble i all hovedsak gjennomført i august måned i 2018 av Pål Alvereng. Tidspunktet var velegnet til å fange opp det aller meste av karplanteflora og det viste seg også å være gunstig for å fange opp en god del arter av beitemarksopp.

Oppdraget gikk ut på å kartlegge naturtyper innenfor nåværende avgrensning av utvalgt kulturlandskap Skallan-Rå. Én lokalitet er likevel kartlagt utenfor området, rett og slett fordi det ute i felt oppsto usikkerhet om området var innenfor eller utenfor avgrensningen.

Under feltarbeidet har det blitt samlet inn belegg av rødlistearter. Disse vil bli oversendt Tromsø Museum. Artsbestemmelse for en del beitemarksopp er svært utfordrende og flere av funnene i Kvæfjord er derfor sendt til DNA-sekvensering. Resultatene derfra er ikke klare ennå, men vil bli lagt ut på Artskart så snart de foreligger.

Navnebruk for artene er basert på vanlig, gjeldende navnetting og systematikk for de ulike artsgruppene.

Figur 1. Artsrik tidligere slåtteeng ovenfor Strand med blant annet et stort antall bakkesøte (NT). Foto: Pål Alvereng

3 RESULTATER

3.1 Nye og reviderte naturtypelokaliteter

I forbindelse med feltarbeidet i 2018 er det laget beskrivelser for 15 naturtypelokaliteter. Av disse er 4 helt nye, mens 11 ligger helt eller delvis innenfor gamle naturbaselokaliteter. To av disse er en revisjon som inkluderer mindre justeringer i avgrensning. De resterende 9 er helt nye lokaliteter som erstatter eksisterende lokalitet BN00015928 Skallan-Rødhammaren som i sin tid ble bare grovt avgrenset på grunn av begrensede ressurser under kartleggingen.

Tabell 1. Oversikt over de 15 naturtypelokalitetene som ble kartlagt i 2018. ID refererer til opprinnelig naturtypelokalitet (fra Naturbase) som er revidert.

Nr	Navn	ID	Naturtype	Utforming(er)	Verdi	Areal (daa)
1	Trollvasshågen sør-vest	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	B	3,5
2	Rødhammaren	BN00015900	Naturbeitemark	Rik beitetørreng	B	10,3
3	Langlielva	BN00015899	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	C	3,2
4	Størkeråsen vest	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	C	1,2
5	Strand	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	C	3,0
6	Størkaråsen sør	BN00015928	Slåttemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	A	29,6
7	Strandhågen ved saugrinda	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	C	0,8
8	Strandhågen sør	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	B	9,0
9	Attom Klemma	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	C	1,3
10	Steinkrysshågen	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	B	2,2
11	Brekka vest	BN00015928	Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	B	4,8
12	Busjhågen vest		Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	B	17,4
13	Busjhågen		Naturbeitemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	A	11,8
14	Blomlian sørøst		Slåttemark	Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet	B	1,0
15	Harshågen nordvest		Slåttemyr	Intermediær slåttemyr	C	4,3

3.2 Røddlistearter

På forhånd var det ikke registrert røddlistearter innenfor artsgruppene karplanter og sopp i Artskart (Artsdatabanken 2019). I 2018 ble det gjort funn av i alt 7 røddlistearter basert på gjeldende rødliste (Henriksen mfl. 2015). Av røddlistefunnene var 2 i kategorien VU (*sårbar*) og 5 i kategorien NT (*nær truet*). Kun 2 av røddlisteartene var tilsynelatende kjent fra kommunen fra før. Flere av soppartene er for tiden under vurdering for den globale rødlista.

Tabell 2. Registrerte røddlistearter under naturtypekartleggingen i 2018. Flere funn er sendt inn til DNA-sekvensering, noe som potensielt kan innebære at flere røddlistearter skal føyes til denne lista. Arter merket med stjerne er nye for kommunen (ikke tidligere registrert i Artskart).

Norsk navn	Vitenskapelig navn	Røddlistestatus	Lok. nr.	Lok. navn
Karplanter				
bakkesøte	Gentianella campestris	NT	6	Størkaråsen sør
			3	Langlielva
Sopp				
svartblå rødspore *	Entoloma chalybeum	NT	6	Størkaråsen sør
semsket rødspore *	Entoloma jubatum	NT	6	Størkaråsen sør
			13	Busjhågen
lillagrå rødspore *	Entoloma griseocyaneum	NT	11	Brekka vest
			13	Busjhågen
lillabrun rødspore	Entoloma porphyrophaeum	VU	13	Busjhågen
rødnende lutvokssopp *	Hygrocybe ingrata	VU	13	Busjhågen
Lutvokssopp *	Hygrocybe nitrata	NT	14	Blomlian sørøst
			12	Busjhågen vest

Figur 2. Rødnende lutvokssopp (VU) funnet ved Busjhågen. Denne arten er ikke funnet i kommunen tidligere. Funnet er ny nordgrense for arten med stor margin. Tidligere nordligste funn var i nærheten av Bodø. Arten står som sårbar (VU) på [den globale rødlista](#). Foto: Pål Alvereng.

Figur 3. Honningvokssopp finnes flere steder i området. Foto. Pål Alvereng

Figur 4. Skjør vokssopp (gul) finnes det nokså mye av. Den mørke soppen er en ubestemt art innenfor gruppen tjærevokssopper, en av mange «blåstilkede» beitemarksopper som er vanskelige å artsbestemme. Funnstedet er «Attom Klemma». Foto: Pål Alvereng.

4 FORVALTNINGSUTFORDRINGER

4.1 Fremmede arter

Det ble gjort funn av fremmedarter kun på én lokalitet (2 - Rødhammaren). Her var det mellom eineren også en del forekomster av alpeasal (SE – svært høy risiko) som formodentlig har spredt seg dit fra hager i boligfeltene like nedenfor. Her var det også enkelte busker med hagerips som tidligere var vurdert som fremmedart, men ikke er det lenger fordi det er så lenge siden den var innført til Norge.

Fremmedartslista (Artsdatabanken 2019) sier blant annet følgende om Alpeasal:

«Alpeasal Sorbus mougeotii er en 5-8 meter høy busk eller tre, som sprer seg fra plantinger med fuglespredte bærlignende frukter. Den er nå også etablert med selvstendig reproduserende populasjoner i norsk natur. Artens invasjonspotensial er stort; den har moderat (med usikkerhet til lang) median levetid og stor ekspansjonshastighet.

Arten vurderes til å ha middels økologiske effekter. Den opptrer i såpass store mengder at den kan forventes å ha en viss fortrenningseffekt, og kanskje spesielt på grunnlendt kalkmark. Arten kan også føre til tilstandsendring i denne naturtypen ved at den fører til endret artssammensetning i tresjiktet. Vi kan ikke utelukke hybridisering med andre Sorbus-arter, men vi har ikke dokumentasjon som tilsier at det er rimelig å ta inn denne effekten.

Alpeasal vurderes å ha svært høy risiko på grunn av kombinasjonen av et stort invasjonspotensial og middels økologiske effekter knyttet til fortrenning og tilstandsendring i naturtypen grunnlendt kalkmark i boreonemoral sone.»

Figur 5. Alpeasal (SE) innimellom eineren ved Rødhammaren ovenfor Borkenes. Foto: Pål Alvereng

Norsk gran står ikke på den nasjonale fremmedartslista, men er likevel en fremmed art i Kvæfjord kommune. Det finnes en rekke plantasjer med norsk gran i kommunen, i ulike aldre, så også i UKL Skallan-Rå. Utplanting av norsk gran er en konkret trussel for en av lokalitetene, Langlielva like vest for Råelva.

Det er rimelig å anta at det finnes flere fremmedarter i UKL Skallan-Rå. Kartleggingene i 2017 og 2018 konsentrerte seg først og fremst om de øvre delene av kulturlandskapet, det vil si de ugjødslede områdene i og nær utmarka. Sannsynligvis vil det være flere fremmedarter nærmere gårdstun og tettbebyggelsen forøvrig.

4.2 Gjengroing

I Kvæfjord, som de fleste andre steder, var det generelt et mye åpnere landskap før, med mer utstrakt utnyttelse av utmarka både gjennom mer vedhogst, flere beitedyr, torvtekt og slått av utmarksteiger. Området mellom Skallan og Rå er pekt ut som utvalgt kulturlandskap blant annet med følgende begrunnelse ([Regjeringen.no 03.08.2017](https://www.regjeringen.no/NO/03.08.2017)):

«Landskapet er et utpreget landbruksområde som har bevart de karakteristiske lange, smale teigene fra steinvorrene og naustene i fjæra til sommerfjøsene oppe i den slake lia. [...] Jordbruk tilbake til bronsealder og førromersk jernalder er dokumentert, og funn av en rekke praktgjenstander tyder på rikdom langt tilbake i tid. [...] Ingen andre steder i Troms har landskapet så tydelig preg av store sammenhengende arealer av dyrket mark, som her. Området fra Gåra til Rå inngår i et større, helhetlig kulturlandskap langs fjorden, med bevart gårdsstruktur fra 1800-tallet, som er i aktiv drift. Kulturlandskapet er karakteristisk og godt bevart med steingjerder, vorrer, bygninger og arkeologiske kulturminner.»

De fleste naturtypelokalitetene som er kartlagt og beskrevet gjennom denne undersøkelsen, er på en eller annen måte preget av begynnende gjengroing. Mange av lokalitetene kunne opplagt hatt større utstrekning om ikke kantarealer over lang tid har vært dekket av tette bestand av einer og lauvskog. Innenfor NIN-systemet vil slike arealer fortsatt kunne karakteriseres som T32 Semi-naturlig eng, altså engarealer som har vært hevdet gjennom slått eller beite, så lenge lauvskogen ennå ikke har nådd en «ettersuksessjonstilstand», det vil si at den er blitt til ordinær skogsmark (T4). Artsmangfoldet svekkes imidlertid ved gjengroing. Småvokste og lyskrevende karplanter fortrenkes. Beitemarksopp får dårligere vekstvilkår og konkurreres dessuten ut av sopparter som danner mykorrhiza i samspillet med trær. Slike arealer har likevel potensiale til å bli like artsrike som før, dersom einer og lauvkratt ryddes og beite eller slått gjenopptas, men tilstanden pr. i dag er likevel så dårlig at de ikke kartlegges som verdifull naturtype etter DN-håndbok 13. Derfor er det først og fremst de gjenværende, åpne arealene som er avgrenset, det vil si de arealene der beitedyrene ennå klarer å beite så pass intensivt at gras og bladrike urter holdes nede og strø ikke akkumuleres på bakken.

Under befarig med grunneiere kom det fram at det hersker en forståelse lokalt om at einer er en art som det ikke er lov til å røre (Johansen og Guttormsen, pers. med.). Dette er en misforståelse som bør oppklares. Einer er på mange måter alt for vanlig i Norge da den ofte er den første busken som «trenger seg på» når skjøtselen av gamle slåtte- og beiteenger opphører. Einer er altså langt i fra noen truet art, og grunneierne i Kvæfjord og andre steder bør oppfordres til å fjerne den fra beitemarkene så mye de kan.

Figur 6. På begge sider av et lysåpent areal ved Busjhågen står eineren tett og oppslag av bjørk er også på gang. Her er det kulturbetingende artsmangfoldet sterkt redusert, men sammenhengen med det artsrike sentrale arealet er åpenbar og «einerarealene» er derfor med i lokaliteten og kan restaureres tilbake til gode artsrike beiteenger. Foto: Pål Alvereng

Det er et gjennomgående trekk at i de åpne, oftest relativt små, arealene der det beites, er beiterykket ganske godt, slik at grashøyden er lav. Samtidig blir ingen ting av vedaktige vekster som eier, vier- og lauvkratt beitet på, noe som gjør at de åpne arealene ikke blir større uten rydding av mennesker. Grunnen til det er at de aktuelle områdene kun beites av norsk hvit sau, og den er det beitedyret som i minst grad (det vil si ikke i det hele tatt) tar for seg av vedaktige vekster samtidig med beiting av gras og urter. Større variasjon i type beitedyr, f.eks. villsau, storfe og hest, ville absolutt vært mer gunstig, men samtidig må man være glad for den beitingen som faktisk skjer, og legge til rette for at den kan fortsette.

Det er stort potensial for å øke størrelsen på de verdifulle naturtypelokalitetene som er kartlagt gjennom rydding og fortsatt beiting. Mest påfallende er behovet for å rydde vekk eineren, men det vil også være svært positivt å åpne opp landskapet og legge til rette for både beite og en rikere flora, ved å felle en del lauvskog, først og fremst i og i nærheten av de kartlagte naturtypelokalitetene.

Samtidig som det vil være gunstig å felle bjørkeskog for å åpne opp landskapet, er det biologisk sett viktig at man lar stå igjen enkelte andre treslag, i dette område først og fremst *selje* og *osp* der slike finnes. Enkelttrær og små holt med slike treslag, særlig gamle trær, kan være leveområder for blant annet fugler og sjeldne lavarter, og slike biotoper som får stå i fred vil etterhvert berike naturkvalitetene i området.

Figur 7. Både ovenfor Strand (på dette bildet) og ovenfor Gåra er det enkelte steder allerede i gang med rydding av kratt. Det både bedrer kvaliteten på beitet og gir bedre betingelser for større artsmangfold. Foto: Pål Alvereng

Figur 8. Dette området ved Steinkrysshågen er et av ganske mange små arealer like på utsiden av det ofte steinsatte utmarksgjerdet der beiteenga er godt nedbeitet og det er potensiale for forekomster av beitemarksopp. Flere arter ble funnet her. Samtidig trenger einer og bjørkeskog seg på øvre kant. Med relativt enkle grep kan disse områdene ryddes for einer og bjørk slik at det faktiske beitearealet økes og betingelsene for økt artsmangfold bedres. Foto: Pål Alvereng

Figur 9. I dette området vest for Busjhågen var det flere arter av beitemarksopp, selv om det til dels framstår som skogs-
mark. Avstanden mellom bjørketrærne er likevel stor nok til at beitemarksopp fortsatt finnes her, men med tettere skog
vil de nok forsvinne. Her bør det både ryddes vekk noe einer og felles en del trær for å bevare, og kanskje øke, artsmang-
foldet. Foto: Pål Alvereng.

4.3 Skjøtsel gjennom beite eller slått?

Under kartleggingen i 2018 oppsto det en viss tvil om enkelte av lokalitetene skulle karakteriseres som naturbeitemark eller slåttemark. Et par ligger på innmark. Lokalitetene har åpenbart blitt skjøttet som slåttemark for en del år siden. De er for en stor del ryddet for stein, noe som indikerer at de over en periode har blitt slått. Generell kunnskap om kulturhistorien i dette landskapet taler dessuten for det. Spørsmålet er hvor lenge siden det er siden de sist ble slått, og følgelig i hvor lang tid hevdem har foregått gjennom beite i ettertid.

Det er forøvrig svært vanskelig å skille de to naturtypene på sammensetningen av kjennetegnende arter. Arealene framstår som ugjødslet beite med relativt svak beiteintensitet. En indikator på beiteskjøtsel er den sene blomstringstiden for bakkesøte (NT). Blomstring i månedsskiftet august/september indikerer tilpasning til beite og ikke slått. Langvarig hevd gjennom slått ville fått bakkesøte til å blomstre tidligere for å oppnå frøsetting før slått.

Det har trolig ikke så stor betydning for kunnskapen om naturverdiene om lokalitetene karakteriseres som slåtteeng eller naturbeitemark. Det viktige er hvordan man ønsker å videreføre skjøttselen. Lokalitetene kan utmerket godt skjøttes videre som naturbeitemark, men det ligger også godt til rette å igangsette skjøtsel av lokalitetene som slåttemark. Det er foreløpig relativt lite gjengroing, og det vil være mulig å gjennomføre maskinell slått over store deler av lokalitetene. Dersom det skjer, vil det være viktig å starte med svært sein slått og la en god del av forekomstene av bakkesøte få stå slik at ikke overgangen til slåtteregime «kommer for brått på» og slår ut hele bestanden. Samtidig vil det være viktig med etterbeite på høsten. En positiv effekt av slått er trolig at innslaget av blomsterplanter vil øke på engene, noe som kan være viktig for mange insektarter i området.

Det er avgjørende for videre skjøtsel at grunneierne/brukerne er motiverte. Her formoder vi at rammene omkring UKL-ordningen, både organisatorisk, faglig og økonomisk, vil kunne spille en positiv rolle.

Figur 10. Bakkessøte (om lag 100 individ ble observert akkurat her) i en tørr bakke i vestre kant av lokalitet 6-Størkaråsen sør. Lokaliteten er kartlagt som slåttemark. Om grunneier/bruker ikke kan eller ønsker å skjøtte den som slåttemark er det viktig for kvalitetene at den i det minste skjøttes videre som naturbeitemark. Foto: Pål Alvereng

Figur 11. Midtre del av lokalitet 5-Strand. Her har grunneier (formodentlig) allerede ryddet noe eier og lauvkratt. Denne lokaliteten er kartlagt som naturbeitemark, men kan skjøttes som slåttemark (restaureres) om grunneier/bruker er motivert for det. Foto: Pål Alvereng

5 OPPFØLGENDE UNDERSØKELSER

Kartleggingen i 2018, sammen med kartleggingen av beitemarksopp i 2017, har gitt en god del ny kunnskap, særlig om naturbeitemarker, i UKL Skallan-Rå. Kartleggingsoppdraget har hatt en ressursramme som vi vurderer å være tilfredsstillende for oppgaven, men samtidig kan man ikke utelukke at enkelte arealer fortsatt kan være oversett. Vi tror det i liten grad gjelder utmarksarealene i området, men det kan være enkelte åkerholmer på innmarka som er oversett som naturbeitemarker og/eller slåtteenger. Under feltarbeidet var vårt inntrykk likevel at de fleste innmarkene var preget av mange års gjødsling, der f.eks. tette bestander av sølvbunke, norsk marikåpe og engsyre tydelig vitnet om det. I det varierte jordbrukslandskapet, med smale teiger, hauger med skog og rydningsrøyser, steingjerder og utløer kan det likevel være skjult mindre arealer med ugjødslet slåtteeng og/eller naturbeitemark som ikke er blitt sett. Samtidig vil slike småbiotoper og kantsoner være generelt viktige for mange kulturbetingede arter, selv om de ikke figureres ut og beskrives som spesielt verdifulle enkeltlokaliteter. For å fange opp dem vil muligens det mest rasjonelle være en kartlegging av territoriehevdende kulturlandskapsfugler og/eller viktige indikatorer blant insekter (som humler, bier og enkelte sommerfugler). Det er også sannsynlig at det finnes flere forekomster med rødlistede og/eller uvanlige arter innenfor de beskrevne lokalitetene, og potensielt også utenfor på mindre flekker med gunstige leveforhold. Først og fremst gjelder dette sopp, som man må være til stede i den relativt korte fruktifiseringsperioden for å oppdage. De, tross alt, relativt få feltdagene som var tilgjengelige i dette prosjektet, har opplagt ikke vært tilstrekkelige til å fange opp alle interessante og rødlistede sopparter som finnes her.

Det har i dette prosjektet blitt vektlagt kartlegging av karplanter og sopp fordi det er artsgrupper som er sentrale for å identifisere naturtypene i området. I et kulturlandskap som dette er det imidlertid mange andre viktige artsgrupper som spiller en vesentlig rolle. Særlig vil vi rette oppmerksomheten mot insektene, en viktig artsgruppe i kulturlandskapet, som det vil være interessant å kartlegge i UKL Skallan-Rå, kanskje aller helst med feller som kan fange de ulike artene gjennom hele sommersesongen.

6 KILDER

6.1 Skriftlige kilder

Artsdatabanken 2019. Artskart. (<https://artskart.artsdatabanken.no>)

Artsdatabanken 2018a. Fremmede arter i Norge - med vurdering av økologisk risiko. Hentet 14.03.2019 fra <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>

Artsdatabanken 2018b. Norsk rødliste for naturtyper 2018. Hentet 14.03.2019 fra <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13, 2. utgave 2007 258 s. + vedlegg.

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26

Henriksen, S., & Hilmo, O. 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Miljødirektoratet. 2015. Veileder for kartlegging, verdisetting og forvaltning av naturtyper på land og i ferskvann, Utkast til faktaark.

Steinsvåg, K. M. F. & Alvereng, P. 2018. Beitemarkssopp i UKL Skallan-Rå og Skárvággi/Skardalen. Kartlegging av verdifulle naturtyper i 2017. Miljøfaglig Utredning rapport 2018-17, ISBN 978-82-8138-924-3.

6.2 Muntlige kilder

<i>Navn</i>	<i>Organisasjon/rolle</i>
-------------	---------------------------

Jostein Johansen	Gårdbruker
------------------	------------

Svein Roger Guttormsen	Gårdbruker
------------------------	------------

7 VEDLEGG - LOKALITETSBEKRIVELSER

På de neste sidene følger faktaark for alle registrerte naturtypelokaliteter organisert etter stigende nummer, med inkludert kartavgrensning og enkelte bilder i små format. Faktaarkene er basert på informasjonen som er lagt inn i databasen Natur2000, men har omtrent samme innhold som faktaarkene som kommer ut på Naturbase.

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 08/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Mijøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befaring september 2017 i forbindelse med kartlegging av beitemarkssop i Skallan-Rå og 08.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlitestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlitestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i utmark ovenfor Berg i nordlig del av Borkenes, søvest for Trollvasshågen. Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av syenitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Forekomster av fjelltjæreblom på slagghauger fra gamle kobbergruver (siste prøvedrift i 1917 i regi av

Bergsgruben A/S) viser dessuten at det finnes tungmetaller i grunnen. Det er i hovedsak kobberkis og magnetkis (Ofte 1980). Området heller mot sør-vest. Lokaliteten grenser mot brakklagt innmark i nedkant og er ellers omgitt av bjørkeskog og tilplantet norsk gran, hogstklasse 3-4. Grana står i kanten i øst, men to holt på om lag 10 trær er innlemmet i lokalitetens nedre del.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN-2.1 er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Det er få arter på lokaliteten som er spesielt kalkkrevende, men gjeldkarve (fåtallig), aksfrytle og legeveronika indikerer likevel en viss rikhet (og samtidig tørkeutsatt mark). Følgende arter, som kjennetegner denne naturtypen, ble dessuten påvist: gulaks, blåklokke, grasstjerneblom, hvitkløver, tepperot, tiriltunge, fjellmarikåpe, harerug, hvitmaure, norsk marikåpe, engfrytle, finnskjegg og bråtestarr. Det er noe tuedannelse, primært med sølvbunke, men også litt med finnskjegg. I tillegg vokser det rikt med fjelltjæreblom, som trives på tungmetallrik substrat, nær de gamle slagghaugene nederst i lokaliteten. Her kan det potensielt også finnes mer sjeldne arter.

Under feltsjekken i 2017 ble det påvist flere arter med beitemarkssopp som indikerer at det har foregått kontinuerlig beite her over en lang periode. Det var artene: gul vokssopp, engvokssopp, papegøjevokssopp og mønjevokssopp.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger i utmark ovenfor Borkenes sentrum og beites regelmessig av norsk, hvit sau. Beitepreget er tydelig og hevden vurderes å ha vært langvarig. Området er delvis preget av gjengroing med einer, men det er fortsatt overvekt av lysåpen beiteeng. I øst grenser lokaliteten inn til en enkelrad med norsk gran, hogstklasse 3-4, og i nedre del er det et lite granholt, også det med norsk gran. Det er ingen påvirkning fra nyere tekniske inngrep, men slagghaugene i nedre del kommer av forsøk på gruvedrift for om lag 100 år siden.

Fremmede arter: Norsk gran er en fremmed art her.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 3,5 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), lav vekt på artsdiversitet (15-20 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å hindre at området gror igjen, bør mest mulig av eineren klippes ned og fjernes, evt. brennes (på vinterstid).

Artsliste for lokaliteten

Totalt 22 art(er) påvist: harerug, fjelltjæreblom, grasstjerneblom, fjellmarikåpe, norsk marikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, blåkoll, legeveronika, gjeldkarve, blåklokke, hvitmaure, engfrytle, aksfrytle, bråtestarr, gulaks, finnskjegg, gul vokssopp, mønjevokssopp, engvokssopp, papegøjevokssopp.

Litteratur

Ofte, M. 1980. Geologiske undersøkelser og diamantboring ved Berg Gruve, Borkenes.; Norges geologiske undersøkelse; FAGRAPPORT; NGU-rapport; No.1575/1B

Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Rik beitetørreng
Mosaikk:
Feltsjekk: 10/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokalitetsbeskrivelsen ble første gang utarbeidet i 27.02.2002 av Pål Mikkelsen, basert på egne undersøkelser sammen med Geir Gaarder, i forbindelse med kartlegging av naturmangfold i Kvæfjord kommune. Revidert beskrivelse er utarbeidet 14.02.2019 av Pål Alvereng i Miljøfaglig Utredning AS på grunnlag av eget feltarbeid 21.-22.09.2017 i forbindelse med beitemarksoppkartlegging i utvalgte kulturlandskap i Troms og 10.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for Skallan-Rå, begge ganger på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Avgrensningen er endret noe. Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018). Beskrivelse og verdisetting er basert på siste utkast av faktaark fra 2015 til DN Håndbok 13. Risikokategori for fremmedarter følger Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark like nord for Borkenes sentrum og består i hovedsak av ei bratt grunnledt skråning, med delvis blottlagt berg i øvre del og noe utrast forvitret grus og stein i midtre del. Berggrunnen består av amfibolitt. Det er en mørk bergart som forvitrer lett og bidrar til rik plantevekst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er naturbeitemark. Mesteparten av området ligger i ei bratt skrent og jorddekket er nokså tynt. Innimellom er det i de sentrale, øvre delene noe nakent, stedvis ganske forvitret berg som tenderer mot rik berglendt mark. Disse delene er nokså tørkeutsatt. Hevden er tydeligst på toppen av skrenten og i lysåpne parti innimellom eineren i de sentrale delene. Etter NiN-2.1 er grunntypen T32-6 "Svakt kalkrik eng med svært ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Karplantefloraen på lokaliteten indikerer svakt kalkrikt vekstmiljø som åpenbart også favoriserer tørketålende arter, spesielt i de øvre, bratteste delene. Under feltsjekken i 2018 ble følgende arter påvist: tiriltunge, blåklokke, ryllik, hvitmaure, gjeldkarve, gulaks og legeveronika, hvitkløver, fjellmarikåpe, blåkoll, engfrytle, aksfrytle, flekkmure, vill-løk, harerug, tepperot, dunhavre, bergskrinneblom, snøsildre, bråtestarr, bustnype og sølvmure. I 2017 ble beitemarkssoppene gul vokssopp og engvokssopp påvist i nedre, vestre del.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten preges av gjengroing. Einer og bringebær har helt tatt overhånd og er fullstendig arealdekkende i østre del og ganske mye også i vestre del. Nedre del er fortsatt åpen og i de sentrale delene er det åpne arealer mellom einerbuskene. Lokaliteten ligger i utmarka ovenfor Borkenes og beites regelmessig av norsk hvit sau. I nedkant går det en sti i øst-vest retning. Det er også en sti, samt bål plass og grunnmyrrester av ei gammel utløe, overfor skrenten. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Innimellom eineren er det hagerips (NR) minst 5 steder og alpeasal (SE) minst 2 steder.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 3,5 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), lav vekt på arts mangfold (15-20 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å hindre at lokaliteten helt gror igjen, bør mest mulig av eineren fjernes. Det bør startes i de sentrale delene av lokaliteten for å berge de fortsatt gjenværende åpne arealene der, og dernest bør arealene på sidene i øst og vest ryddes.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 25 art(er) påvist: harerug, bergskrinneblom, snøsildre, hagerips, fjellmarikåpe, alpeasal, sølvmure, flekkmure, tepperot, bustnype, tiriltunge, hvitkløver, blåkoll, legeveronika, gjeldkarve, blåklokke, ryllik, hvitmaure, vill løk, engfrytle, aksfrytle, gulaks, dunhavre, gul vokssopp, engvokssopp.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 10/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Lokalitetsbeskrivelsen ble første gang utarbeidet i 27.02.2002 av Pål Mikkelsen, basert på egne undersøkelser sammen med Geir Gaarder, i forbindelse med kartlegging av naturmangfold i Kvæfjord kommune. Revidert beskrivelse er utarbeidet 14.02.2019 av Pål Alvereng i Miljøfaglig Utredning AS på grunnlag av eget feltarbeid 21.-22.09.2017 i forbindelse med beitemarksoppkartlegging i utvalgte kulturlandskap i Troms og 10.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtelsesplaner for Skallan-Rå, begge ganger på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Avgrensningen er endret noe. Røddlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og røddlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018). Beskrivelse og verdisetting er basert på siste utkast av faktaark fra 2015 til DN Håndbok 13.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nord for Borkenes sentrum. Det ligger

ovenfor dyrka mark, vest for Toppelveien i en bakke mellom plantefelt og lauvskog, i et område med relativt mye ferdsel. Berggrunnen består av amfibolitt. Det er en mørk bergart som forvitrer lett og bidrar til rik plantevekst. Området heller mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN-2.1 er grunntypen T32-6 "Svakt kalkrik eng med svært ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Følgende kjennetegnende arter ble påvist i 2018: tepperot, harerug, gulaks, engfrytle, dvergjamne, ryllik, finnskjegg, bråtestarr, fjellmarikåpe, tiriltunge, hvitmaure, hvitkløver, småengkall, engfiol, legeveronika, blåklokke, jonsokkoll, gjeldkarve og kattedot. Marinøkkel, som ble påvist i 2002, ble ikke gjenfunnet, mest sannsynlig fordi den ble oversett, men det kan også tenkes at skogplantingen har ført til at den har forsvunnet. To individer av bakkeseite (NT) ble påvist inneklemt mellom et par grantrær.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er sterkt truet av utplanting av norsk gran, og det er få åpne arealer igjen. Grantrærne er nå 15-20 år gamle, og begynner stedvis å få karakter av et sluttet skogbestand. Fortsatt er det litt åpne arealer igjen, men det vil nok ikke gå mange år før lokaliteten må betraktes som en skogplantasje og ikke lenger vi oppfylle kriteriene for naturbeitemark. Beitetrykket ser ut til å være moderat. Det går en høyspentledning langs østre kant av lokaliteten, og under den er det ikke granplanter.

Fremmede arter: Norsk gran er en fremmed art i denne regionen.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 3,2 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), lav vekt på arts mangfold (15-20 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, lav vekt på tilstand og lav vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten må skogen felles, og eineren må ryddes mest mulig vekk slik at beite kan foregå uhindret.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 22 art(er) påvist: dvergjamne, harerug, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, engfiol, jonsokkoll, blåkoll, småengkall, legeveronika, gjeldkarve, blåklokke, ryllik, kattedot, bakkeseite, hvitmaure, engfrytle, kornstarr, bråtestarr, gulaks, finnskjegg.

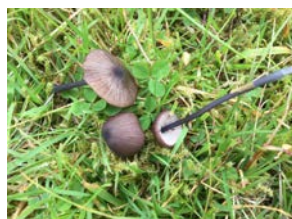
Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26

Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 24/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befaringsseptember 2017 i forbindelse med kartlegging av beitemarkssop i Skallan-Rå og den 24.08 i 2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN-2.1 er grunntypen T32-4 “Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg”.

Artsmangfold: Følgende kjennetegnende karplantearter ble påvist i 2018: gulaks, kjerteløyentrøst, tepperot, tiriltunge, blåklokke, engfrytle, dunhavre, harerug og ryllik. Følgende arter av beitemarkssopp funnet i 2018: beiterødspore (cf.), blårandrødspore og tjærerødspore (cf.). I tillegg ble det funnet tre foreløpig ikke-artsbestemte rødsporearter. I 2017 ble også kjeglevokssopp påvist her.

Bruk, tilstand og påvirkning: Denne naturbeitemarka ligger i utmarka ovenfor Strand og er intensivt beitet av norsk hvit sau. Hevden er meget tydelig over hele lokaliteten, og det er ingen tendenser til gjengroing. Kun noen få enkeltindivider med einer finnes spredt i øvre del. Det går et gammelt gjerde, delvis steingjerde, rundt lokaliteten, og det har nok ganske sikkert vært slåttemark her en gang i tiden. Nå er det åpning i to ender, og beitedyrene vandrer fritt gjennom her. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 1,2 daa og får middels vekt på størrelse (1-2 daa), ikke oppnådd terskelverdi på arts mangfold (under 15 kjennetegnende arter), ikke oppnådd terskelverdi på rødlistearter, høy vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter og at lokaliteten beholdes lysåpen.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 13 art(er) påvist: beiterødspore, blårandrødspore, tjærerødspore, harerug, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, kjerteløyentrøst, blåklokke, ryllik, engfrytle, gulaks, dunhavre.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 29/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 29.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlitestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlitestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på innmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Opprinnelig kan dette i hovedsak ha vært ei

slåtteeng, for det meste ryddet for stein. Det er likevel trolig at den samtidig har blitt beitet, og sannsynligvis kun det den siste perioden som det har vært hevd her. Lokaliteten vurderes derfor å være naturbeitemark. Øverst i lokaliteten er det i den østre delen noe gjødselpåvirkning som viser seg i store mengder norsk marikåpe og sølvbunke. Etter NiN-2.1 er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg", mens den gjødselpåvirkede delen i nordøst er T41 "Eng-aktig oppdyrket mark". Arealmessig fordeling er 9:1.

Artsmangfold: Kun vanlige arter for regionen ble registrert, og det er litt påfallende at det ikke ble registrert beitemarkssopp. Tidligere gjødselpåvirkning kan kanskje være en årsak. Følgende kjennetegnende arter ble påvist i 2018: gulaks (dominerende), blåklokke, tepperot, bleikstarr, hvitmaure, tiriltunge, harerug, gjeldkarve, engfrytle, ryllik, engfiol, blåkoll, fjellmarikåpe, rød jonsokblom, småengkall, kjerteløyentrøst, kattefot og kornstarr.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger på innmark, og det ser ikke ut til å ha vært beite, i alle fall ikke intensivt, de senere år. Det er enkelte tendenser med gjengroing med einer og lauvkratt, men samtidig har det også nylig blitt gjennomført noe krattrydding. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 3 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), lav vekt på arts mangfold (15-20 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, lav vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, vil det være positivt med husdyrbeite og at eventuelle oppslag av lauvtrær og einer fjernes. Gjenopptakelse av slått i hele eller deler av arealet vil være positivt for arts mangfoldet. Det kan eventuelt kombineres med husdyrbeite vår og høst. Gjødsling må unngås.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 20 art(er) påvist: harerug, rød jonsokblom, grasstjerneblom, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, engfiol, blåkoll, kjerteløyentrøst, småengkall, gjeldkarve, blåklokke, ryllik, kattefot, hvitmaure, engfrytle, bleikstarr, kornstarr, gulaks.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark

Utforming: Rik slåtteeeng

Mosaikk: Totalt 3 naturtype(r) registrert: Slåttemark D01 - Rik slåtteeeng D0127 (70%), Naturbeitemark D04 - Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet D0407 (20%), Beiteskog D06 - Fjellbjørkeskoger med høgstaudeer/lågurter D0606 (10%).

Feltsjekk: 29/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 29.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlitestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlitestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger på innmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt

mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Opprinnelig har teigene i lokaliteten der det er ryddet for stein i hovedsak vært slåtteeng. Det er likevel trolig at den samtidig har blitt beitet, og sannsynligvis kun det den siste perioden som det har vært hevd her. De mange forekomstene av blomstrende bakkesøte seint i august tyder på det, da arten har en fleksibel tilpasning til skjøtselen, og fravær av slått gjør at den blomstrer seinere på sommeren. Selv om lokaliteten i mange år kun har blitt beitet og derfor også kunne vært klassifisert som naturbeitemark, vurderes den likevel fortsatt å være slåttemark. Noen tørre berg i nedkant er naturbeitemark. Etter NiN2.1 er grunntypen T32-6 "Intermediær eng med svakt preg av gjødsling". Av arronderingsmessig årsak er det også innesluttet noe bjørkeskog i lokaliteten.

Artsmangfold: Lokaliteten er forholdsvis artsrik og med til dels god bestand av flere krevende arter. Størst arts mangfold er det i de tørreste bakkene som finnes flere steder i lokaliteten, først og fremst i øst og i vest, men også noen i sørvest og helt i nord. Enkelte av de midtre partiene blir mer fuktekspontert og har til og med tendenser til myrdannelse. Bakkesøte (NT) finnes i nokså stort antall på flere steder i lokaliteten: ca. 100 individer i vest, 20 i øst, 20 i nord og 60 i midtre del. Forøvrig ble følgende kjennetegnende arter påvist i 2018: gulaks, harerug, tepperot, småengkall, hvitmaure, engfrytle, gjeldkarve, tiriltunge, blåklokke, dunhavre, jonsokkoll, ryllik, legeveronika, kattedot, finnskjegg, marinøkkel, lodnerubom, prestekrage, kjerteløyentrøst, fjellmarikåpe, engfiol og bråtestarr. Av beitemarkssopp ble artene kjeglevokssopp, svartblå cf. rødspore (NT) og semsket cf. rødspore (NT) påvist. Det er åpenbart potensiale for funn av flere arter beitemarkssopp her, også rødlistede.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger på innmark og omfatter 2 bruksnummer. Det har en gang vært slåttemark her, og mest sannsynlig også vært gjødslet. De senere år ser det ut til at disse markene kun har blitt beitet. Foruten skogholtet i nordøst er det stort sett bare enkelttrær med bjørk på lokaliteten. Det er litt tendenser til gjengroing med einer i de bratte bergene i sør og den noe steinete teigen i nordøst. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 29,6 daa og får høy vekt på størrelse (over 1 daa), middels vekt på arts mangfold (3 NT-arter), lav vekt på tilstand (noe gjengroing), høy vekt på påvirkning og høy vekt på landskapsøkologi. Til sammen får lokaliteten verdien A (svært viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, vil det beste være at den skjottes som slåttemark uten gjødsling, med sein slått, fjerning av alt gras/høy og helst beiting i etterkant. Man bør da forsøke å unngå å slå alle arealene med bakkesøte, slik at deler av bestanden kan tilvenne seg ny skjøtsel over tid. Hvis slått ikke er mulig eller ønskelig, er det nødvendig at beitet fortsetter og begynnende gjengroing med einer stoppes. Dette kan gjøres ved slippe sauer på beite her, før de slippes i utmarka om våren, og på høsten ta sauene inn og la dem beite en stund her før de føres over til andre beiter. Eventuelt går det an å åpne portene mot utmarka slik at sauene fritt kan gå inn og ut i starten og i slutten av beitesesongen (unngå blomstringstiden). Einer fjernes så mye som mulig. På den store lokaliteten vil det være greit å lage seg en eller to bålplasser der einer og evt. lauvkratt brennes, om det er mest hensiktsmessig, men bortkjøring vil være best..

Artsliste for lokaliteten

Totalt 28 art(er) påvist: marinøkkel, harerug, grasstjerneblom, lodnerubom, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, engfiol, jonsokkoll, kjerteløyentrøst, småengkall, legeveronika,

Lok. nr. 6 Størkaråsen sør forts.

gjeldkarve, blåklukke, ryllik, kattefot, prestekrage, bakkesøte, hvitmaure, engfrytle, bråtestarr, gulaks, dunhavre, finnskjegg, kjeglevokssopp, semsket rødspore (NT), svartblå rødspore (NT).

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Fattig beiteeng
Mosaikk:
Feltsjekk: 24/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 24.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Røddlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og røddlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN2.1

Lok. nr. 7 Strandhågen ved saugrinda forts.

er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Lokaliteten er ikke spesielt artsrik. Beitepåvirkningen avtar gradvis ut forbi det avgrensede området der lyng overtar for den gras- og urtedominerte floraen rundt toppen av haugen. Følgende kjennetegnende karplantearter ble påvist i 2018: harerug, gulaks, fjellmarikåpe, kjerteløyentrøst, ryllik, småengkall, føllblom, engfrytle, finnskjegg, tepperot og hvitkløver. Det ble påvist 3 ulike arter beitemarkssopp: honningvokssopp, kjeglevokssopp og en foreløpig ubestemt rødsporeart.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites av norsk hvit sau. Beitetrykket er sterkt. Det er satt opp fanggrind for sau i kanten av lokaliteten, samt et par benker og et bord. Ellers er det ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 0,8 daa og får lav vekt på størrelse (0,5-1 daa), ikke terskelverdi på arts mangfold (under 15 kjennetegnende arter), ikke terskelverdi på rødlistearter, høy vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Selv om ikke lokaliteten oppnår terskelverdi på arts mangfold eller rødlistearter, vurderes den skjønsmessig til verdien C (lokalt viktig) på bakgrunn av potensial for rødlistede beitemarkssopparter.

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter og at lokaliteten beholdes lysåpen.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 13 art(er) påvist: harerug, fjellmarikåpe, tepperot, hvitkløver, kjerteløyentrøst, småengkall, ryllik, føllblom, engfrytle, gulaks, finnskjegg, kjeglevokssopp, honningvokssopp.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 24/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befaringsseptember 2017 i forbindelse med kartlegging av beitemarkssop i Skallan-Rå og 24.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN2.1 er grunntypen T32-4 “Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg”.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ikke spesielt rik. Følgende kjennetegnende arter ble påvist i 2018: tepperot, gulaks, finnskjegg, kjerteløyentrøst, fjellmarikåpe, hvitkløver, blåklokke, ryllik, engfrytle, harerug, tiriltunge, bråtestarr og føyllblom.

Her er opplagt potensiale for en del beitemarkssopp, også rødlistede. Rød form av papegøyevokssopp (var. perplexa), skarlagenvokssopp og skjør vokssopp ble registrert her i 2017. I 2018 ble det i tillegg påvist mønjevokssopp, honningvokssopp, kjeglevokssopp, antatt tjærerødspore og lakssopp. Soppene ble funnet i den øvre, tørreste delen samt helt i vest langs stien.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det ligger i alt 7 sommerfjøs nederst inntil utmarkgjerdet, og ingen beitemarkssopp ble påvist nær dem. Det virker opplagt at gjødselpåvirkningen fra den årlange konsentrasjonen av husdyr omkring sommerfjøsene har skapt vekstmiljø som ikke favoriserer soppene. Lenger oppe i bakken er gjødselpåvirkningen mindre, og der vokser det flere arter. Det er ellers ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 9 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), lav vekt på artsamangfold (15-20 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, høy vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien B (viktig).

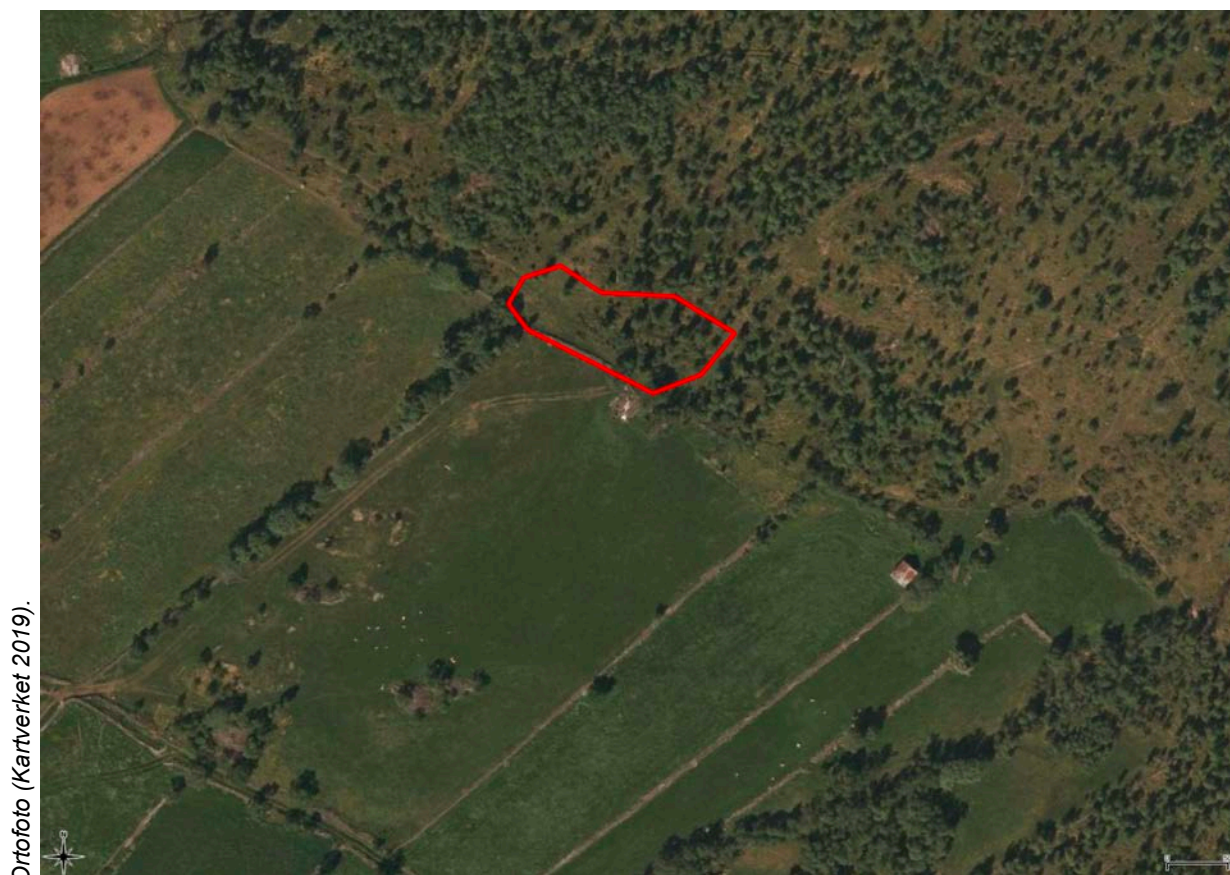
Skjøtsel og hensyn: Det blir i dag beitet godt, og det er ingen fare for umiddelbar gjengroing, men det vil likevel være en fordel å få fjernet noe av eineren som “trenger seg på” fra toppen av bakken. Jo lenger bakover man klarer å fjerne eineren, desto bedre er det. Som bonus vil det dessuten utvide beitearealet.

Artsliste for lokaliteten

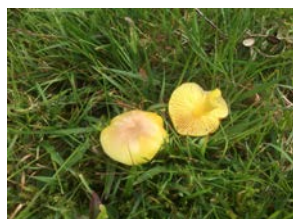
Totalt 20 art(er) påvist: lakssopp, papegøyevokssopp, tjærerødspore, harerug, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, kjerteløyentrøst, blåklokke, ryllik, føyllblom, engfrytle, bråtestarr, gulaks, finnskjegg, mønjevokssopp, kjeglevokssopp, skarlagenvokssopp, honningvokssopp.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 13/09/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 13.09.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN2.1 er

grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Karplantefloraen er nokså sparsom. Følgende kjennetegnende arter ble påvist i 2018: gulaks, geitsvingel, fjellmarikåpe, tepperot, harerug, hvitkløver, kjerteløyentrøst, finnskjegg. Av beitemarkssopp ble gul vokssopp påvist. Det er åpenbart potensiale for flere beitemarkssopp, også rødlistede.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger i utmark, delvis på stien mellom Skallan og Rå. Den vestlige delen er fortsatt åpen og hevdten er tydelig. Lokaliteten beites av norsk hvit sau. Den østlige delen er delvis gjengrodd med eier og til dels også bjørk. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 1,3 daa og får middels vekt på størrelse (1-2 daa), ingen inngangsverdi på artsdiversitet (under 15 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, lav vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien C (lokalt viktig).

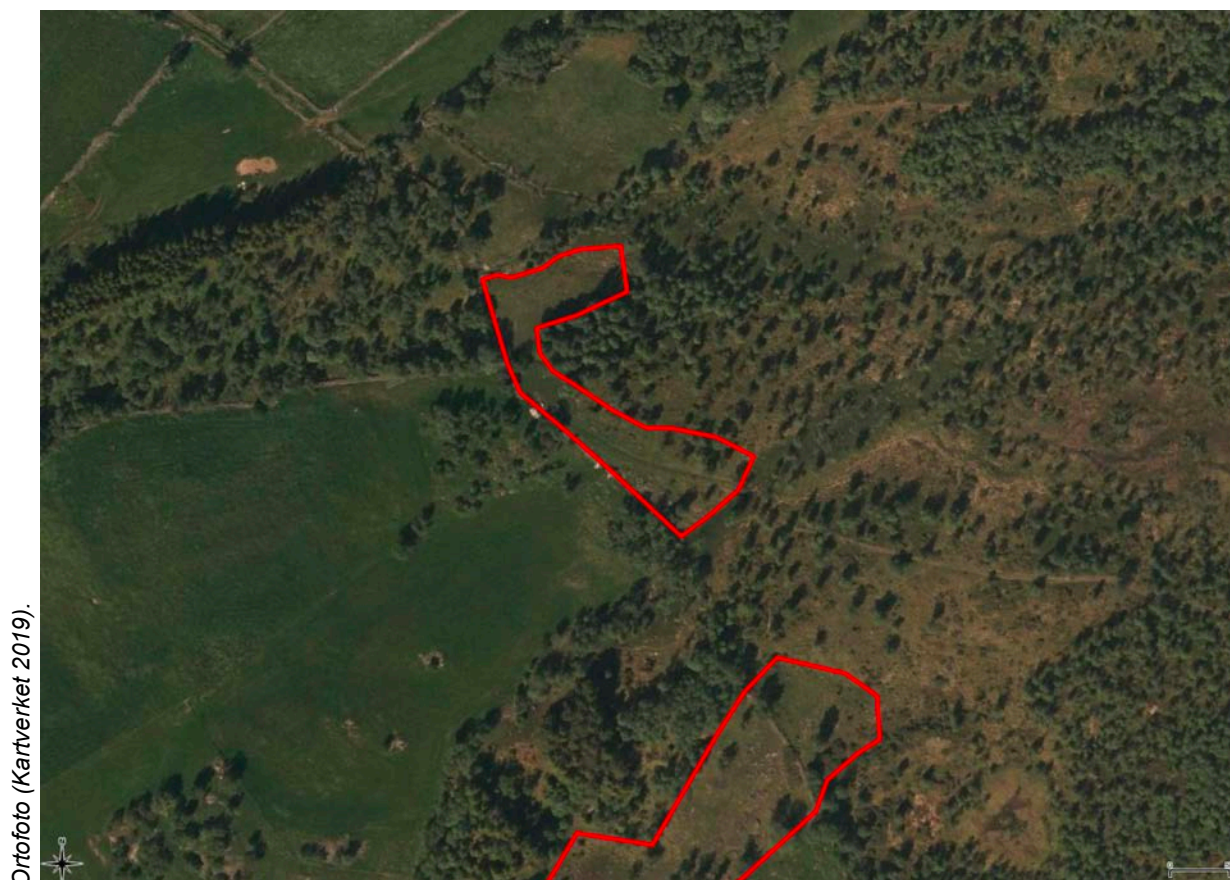
Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter. Det er åpenbart et potensiale for å øke beitearealet og også bedre livsmiljøet for beitemarkssopp ved å rydde eier i østlig del og gjennomføre restaureringstiltak ved å fjerne en del av bjørkene.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 9 art(er) påvist: harerug, fjellmarikåpe, tepperot, hvitkløver, kjerteløyentrøst, gulaks, geitsvingel, finnskjegg, gul vokssopp.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 28/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befaring september 2017 i forbindelse med kartlegging av beitemarkssop i Skallan-Rå og 28.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtelsesplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Røddlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og røddlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN2.1 er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Karplantefloraen er ikke spesielt rik. Følgende kjennetegnende arter ble påvist i 2018: gulaks, finnskjegg, tiriltunge, ryllik, føllblom, kjerteløyentrøst, engfrytle, fjellmarikåpe, harerug og tepperot. I tillegg er det også hvitkløver, smårørkvein, tunrapp og sølvbunke på lokaliteten. Det ble ikke registrert beitemarkssopp i 2018, men i september 2017 ble følgende arter påvist: engvokssopp, papegøyevokssopp, honningvokssopp og kjeglevokssopp. I tillegg ble det da funnet en ubestemt rødspore. Det er åpenbart potensiale for flere arter beitemarkssopp, også rødlistede.

Bruk, tilstand og påvirkning: Arealet ligger i utmark langs stien mellom Skallan og Rå. Det beites av norsk hvit sau og hevden er god. Eieren står nokså tett i øvre kant i østre del, men det er ikke noen umiddelbar fare for gjengroing. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 2,2 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), lav vekt på arts mangfold (15-20 kjennetegnende arter), ingen inngangsverdi på rødlistearter, høy vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter og at lokaliteten beholdes lysåpen. Einer, og gjerne også noe bjørk, kan med fordel fjernes overfor lokaliteten, særlig i østre del. Det vil øke beitearealet for husdyrene og minske faren for gjengroing.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 16 art(er) påvist: harerug, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, kjerteløyentrøst, ryllik, føllblom, engfrytle, gulaks, smårørkvein, finnskjegg, kjeglevokssopp, engvokssopp, papegøyevokssopp, honningvokssopp.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 28/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 28.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Lokaliteten ligger innenfor tidligere naturtypelokalitet BN00015928 Skallan-Rå (naturbeitemark, verdi C) og er nå en av flere mindre lokaliteter som erstatter denne. Rødlitestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlitestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger både på innmark og i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN2.1 er

grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Mangfoldet av karplantearter er nokså beskjedent. Følgende kjennetegnende karplantearter ble påvist i 2018: tiriltunge, engfiol, fjellmarikåpe, finnskjegg, harerug, kjerteløyentrøst og tepperot. I tillegg er det også hvitkløver, norsk marikåpe, småørkvein og sølvbunke på lokaliteten. I de nedre delene har det vært ryddet unna en del lauvtrær og sannsynligvis også einer, og her har nok de fleste tidligere forekommende beitemarkssopp forsvunnet som følge av en periodisk gjenvekst, men de vil kunne komme tilbake. Lillagrå rødspore (NT) ble funnet i øvre del av innmarka i 2018. Like utenfor utmarksgjerdet ble det registrert flere arter beitemarkssopp: skjør vokssopp, beiterødspore, stjernesporet rødspore, tjærerødspore og svartdugget vokssopp. Det er potensiale for flere arter, også flere rødlistede.

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep. Innmarksdelen av lokaliteten har nokså nylig blitt ryddet for bjørk og einer.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 4,8 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), ikke terskelverdi på arts mangfold (under 15 kjennetegnende arter), lav verdi på rødlistearter (1-2 arter), middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Lokaliteten vurderes til verdien B (viktig). Forekomstene av beitemarkssopp i de øvre delene trekker verdien opp.

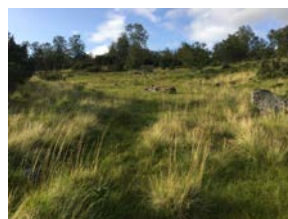
Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter og at lokaliteten beholdes lysåpen. Det kan med fordel ryddes noe mer i nordøstlig del.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 14 art(er) påvist: harerug, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, engfiol, kjerteløyentrøst, småørkvein, finnskjegg, beiterødspore, lillagrå rødspore (NT), skjør vokssopp, stjernesporet rødspore, svartduggvokssopp, tjærerødspore.

Litteratur

Gaarder, G. & Mikkelsen, P. 2003. Biologisk mangfold i Kvæfjord kommune. Kartlegging av naturtyper og oppgradering av viltkart. Miljøfaglig Utredning rapport 2003:26
Pål Alvereng

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 23/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 23.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Det er ikke kjent tidligere beskrivelser av lokaliteten. Røddlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og røddlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er i hovedsak naturbeitemark. Etter NiN2.1 er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg". I en sørvendt skråning i

den sentrale delen av lokaliteten er det til dels noe våtmarkspreg, men ikke stort nok til at det er vurdert å skille dette ut på noen måte. Dette kan ha vært slåttemark/slåttemyr en gang i tiden, men det er vanskelig å si noe sikkert om det nå. Deler av lokaliteten er gjengrodd med bjørk som har nådd ettersuksesjonstilstand. Dette er nokså lysåpent skogmiljø som som er tatt med av arronderingsmessige årsaker. Noen forekomster av åpen grunnlendt lyngmark finnes i midtre del av lokaliteten.

Artsmangfold: Karplantefloraen er ikke spesielt rik, men en del arter som kjennetegner naturtypen ble likevel påvist. Det er: gulaks, legeveronika, harerug, tepperot, blåklokke, fjellmarikåpe, tiriltunge, kjerteløyentrøst, hvitkløver, engfrytle, bråtestarr, finnskjegg og blåkoll. Av beitemarkssopp finnes det et forholdsvis stort antall på lokaliteten. Følgende arter registrert: skjør vokssopp, gul vokssopp, engvokssopp, kjeglevokssopp, svartdugget vokssopp, stjernesporet rødspore, lutvokssopp (NT), honningvokssopp og spiss vokssopp. I tillegg er 3 rødsporearter som ble funnet på lokaliteten sendt til DNA-sekvensering for endelig artsbestemmelse. Minst én er innen den vanskelige gruppa *Nolanea* der utseendet tilsier at det kan være en mindre vanlig/sjelden art. Flest sopparter finnes i øvre, nordre del, men det er også noen i den vestre delen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger i utmark og blir regelmessig beitet av norsk hvit sau. Hevden er tydelig og dagens beitetrykk er god. Det har imidlertid skjedd en viss gjengroing med einer. Det er tett einerbestand er det på enkelte små knauser med grunnlendt lyngmark i sentral del og litt i øst. I de øvre og vestlige delene er det en del bjørk, men det er få tegn til ytterligere oppslag. En kraftlinje krysser over lokaliteten helt i nord.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet tilhører de indre delene av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sørøst og Borkenes i nordvest. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 17,4 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), middels vekt på arts mangfold (minst 20 kjennetegnende arter), lav verdi på rødlistearter (1 -2), middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien B (viktig). De mange artene av beitemarkssopp og potensialet for flere, også rødlistede arter, trekker verdien opp, og det kan være at ytterligere undersøkelser gir grunnlag for å heve verdien.

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter og at lokaliteten beholdes mest mulig lysåpen ved rydding av einer og felling av en del bjørketrær.

Artsliste for lokaliteten

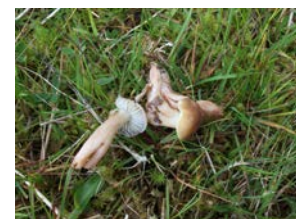
Totalt 22 art(er) påvist: harerug, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, blåkoll, kjerteløyentrøst, legeveronika, blåklokke, engfrytle, bråtestarr, gulaks, finnskjegg, skjør vokssopp, gul vokssopp, kjeglevokssopp, svartduggvokssopp, lutvokssopp (NT), stjernesporet rødspore, spissvokssopp, engvokssopp, honningvokssopp.

Litteratur

Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Naturbeitemark
Utforming: Frisk eller tørr, middels baserik eng beitet
Mosaikk:
Feltsjekk: 23/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 23.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtelsesplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Det er ikke kjent tidligere beskrivelser av lokaliteten. Røddlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og røddlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en naturbeitemark. Etter NiN2.1 er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Karplantefloraen er ikke spesielt rik, men en del arter som kjennetegner naturtypen ble likevel påvist. Det er: tepperot, gulaks, harerug, dvergjamne, tiriltunge, engfrytle, føllblom, blåkoll, fjellmarikåpe, legeveronika, hvitkløver, ryllik, blåklokke, marinøkkel, bråtestarr, finnskjegg og kjerteløyentrøst.

Det ble registrert en rekke beitemarkssopp, og dette ser ut til å være den lokaliteten med flest ulike arter beitemarkssopp i Kvæfjord og kanskje også i regionen. Følgende arter ble påvist i 2018: gul vokssopp, blåstilket rødspore, kjeglevokssopp, lillabrun rødspore (VU), lillagrå rødspore (NT), skjør vokssopp, vorterødspore, mørktannet rødspore, semsket rødspore (NT), stjernesporet rødspore, blårandrødspore, kantarellvokssopp, papegøyevokssopp og rødne luttvokssopp (VU). Flere av artene er sendt til DNA-sekvensering for endelig artsbestemmelse, derav 2 rødsporearter som ikke er opplistet her. Utseendet tilsier at det kan være mindre vanlige/sjeldne arter.

De fleste beitemarkssoppene ble funnet i den nedre sentrale delen av lokaliteten, i det området som har ble pløyd én gang på 1960-tallet. I tillegg var det en viss konsentrasjon ved "inngangen" til lokaliteten i vest. I områdene med mye einer, var det lite funn.

Bruk, tilstand og påvirkning: Hevden varierer innenfor lokaliteten. Området ble ryddet en gang på 1960-tallet og den sentrale delen ble deretter pløyd én gang (Jostein Johansen, pers. medd.). Det ble med den ene gangen og området har kun vært beitet siden. Det ligger rydningsrøyser helt i nedre kant av lokaliteten. Delen som ble pløyd er godt beitet av norsk hvit sau, men på vest- og østsiden av denne står eineren tett. Helt i vest, ved "inngangen" til lokaliteten fra stien, er det mellom enkeltrær av bjørk åpne områder. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Lokaliteten ligger i sin helhet innenfor avgrensningen til UKL Skallan-Rå. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 11,8 daa og får høy vekt på størrelse (over 2 daa), høy vekt på arts mangfold (over 30 kjennetegnende arter inkl. beitemarkssopp), høy vekt på rødlistearter (minst 2 VU-arter), middels vekt på tilstand og høy vekt på påvirkning. Til sammen får lokaliteten verdien A (svært viktig).

Skjøtsel og hensyn: For å bevare naturverdiene i lokaliteten og dens bidrag til det helhetlige kulturlandskapet i dette området, er det nødvendig at beitet fortsetter og at lokaliteten beholdes lysåpen. Dette oppnås ved fortsatt utmarksbeite med norsk hvit sau og ved å rydde området mest mulig for einer. Det er også en fordel om noen bjørketrær i vest felles.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 31 art(er) påvist: dvergjamne, marinøkkel, harerug, fjellmarikåpe, tepperot, tiriltunge, hvitkløver, blåkoll, kjerteløyentrøst, legeveronika, blåklokke, ryllik, føllblom, engfrytle, bråtestarr, gulaks, finnskjegg, kantarellvokssopp, blårandrødspore, mørktannet rødspore, semsket rødspore (NT), skjør vokssopp, stjernesporet rødspore, vorterødspore, blåstilket rødspore, gul vokssopp, kjeglevokssopp, lillabrun rødspore (VU), lillagrå rødspore (NT), papegøyevokssopp, rødne luttvokssopp (VU).

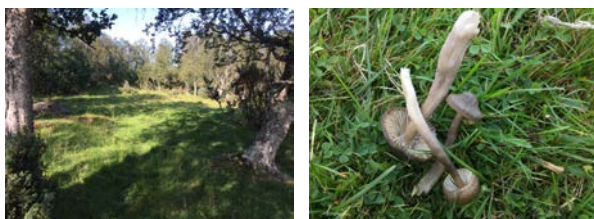
Litteratur

Jostein Johansen

Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemark
Utforming: Fattig slåtteeeng
Mosaikk:
Feltsjekk: 28/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av 28.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtelsesplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Det er ikke kjent tidligere beskrivelser av lokaliteten. Rødlitestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og rødlitestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst. Området heller svakt mot sør.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er en åpen rydning omgitt av skog, og er åpenbart en gang blitt ryddet for stein og høstet ved slått. Selv om lokaliteten i mange år kun

har blitt beitet (av sau) og derfor også kunne vært klassifisert som naturbeitemark, vurderes den å være slåttemark. Etter NiN2.1 er grunntypen T32-4 "Intermediær eng med ekstensivt hevdpreg".

Artsmangfold: Karplantefloraen viser liten variasjon, men noen få arter som kjennetegner naturtypen ble likevel påvist. Det er: gulaks, harerug, blåkoll, hvitkløver, hvitmaure og føyllblom. Det ble registrert to arter av beitemarkssopp: lutvokssopp (NT) og blåstilket rødspore (*Entoloma asprellum* sp.).

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten er liten og framstår som en liten lysning skogen. Den er godt beitet av norsk hvit sau og det ser ikke ut til å være umiddelbar fare for gjengroing selv om det er en del enkeltstående einerbusker i kanten her og der. Skogen står imidlertid tett på, og den stjeler lys og påvirker arts sammensetningen både av karplanter og beitemarkssopp negativt. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord. Området ligger i de indre delene av området, knappe 500 meter fra nærmeste registrerte verdifulle kulturmark. Tidligere har større deler av landskapet hatt preg av å være lysåpen beitemark.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 1,0 daa og får middels vekt på størrelse (0,5-1 daa), lav vekt på arts mangfold (1 NT-art), middels vekt på tilstand (lite gjengroingspreg), lav vekt på påvirkning og middels vekt på landskapsøkologi. Til sammen får lokaliteten verdien B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten hevdes i dag gjennom beite, Men det vil være en fordel for arts mangfoldet om lokaliteten skjøttes som slåttemark. Det vil kunne medvirke til et større arts mangfold. Det vil forbedre tilstanden om lokaliteten tilføres mer lys ved at det felles en del trær ut fra kantene. Dermed blir også avstanden til skogsmiljø større og livsbetingelsene for en del kulturmarksarter, som bl.a. beitemarkssopp, bedre. Einer bør fjernes samtidig.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 8 art(er) påvist: harerug, hvitkløver, blåkoll, føyllblom, hvitmaure, gulaks, blåstilket rødspore, lutvokssopp (NT).

Litteratur

Pål Alvereng

Ortofoto (Kartverket 2019).

Naturtyperegistreringer

Naturtype: Slåttemyr
Utforming: Intermediær slåttemyr
Mosaikk:
Feltsjekk: 28/08/2018 (siste)

Beskrivelse

Innledning: Beskrevet av Pål Alvereng, Miljøfaglig Utredning, på grunnlag av egen befarings 28.08.2018 i sammenheng med naturtypekartlegging og utarbeiding av skjøtselsplaner for det nasjonalt utvalgte kulturlandskapet (UKL) Skallan-Rå på oppdrag fra Fylkesmannen i Troms. Det er ikke kjent tidligere beskrivelser av lokaliteten. Røddlistestatus for arter følger norsk rødliste fra 2015 (Henriksen og Hilmo 2015), og røddlistestatus for naturtyper følger rødliste for naturtyper 2018 (Artsdatabanken 2018).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i utmark nordøst for Borkenes sentrum. Berggrunnen består av granitt. Den er hard og bidrar lite til rik plantevekst.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Dette er et lite myrområde langs et lite vannsig. Det er torvdannelse i noe varierende avstand langs et vannstreng. Det er ikke en sikker identifikasjon av dette området som slåttemyr, men beliggenheten og historikken i

kulturlandskapet taler for det, samtidig som artssammensetningen ser ut til å samsvare. Lokaliteten vurderes dermed under litt tvil å være slåttemyr der hevd over lang tid har vært beite. Etter NiN2.1 er grunntypen V9-1 "Temmelig kalkfattig til svakt intermediær semi-naturlig myr".

Artsmangfold: Følgende kjennetegnende arter ble påvist i 2018: vortetormose, gråstarr, strengstarr, trådsiv, sølvbunke, stjernestarr, kveke, trådstarr duskmyrull, smårørkvein, slåttestarr, harerug, flaskestarr, sølvvier, skogrørkvein, dystarr, engfrytle, finnskjegg og tepperot.

Bruk, tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger i utmark og beites av norsk hvit sau. Aktuelt beitetrykk og hevd er svak. Det går en traktorvei utenfor lokaliteten i øst, men veien ser ikke ut til å påvirke denne negativt. Det er ingen påvirkning fra tekniske inngrep.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dette arealet er en del av et sammenhengende kulturlandskap i Kvæfjord mellom Skallan i sør og Borkenes i nord.

Verdivurdering: Lokaliteten omfatter et areal på 4,3 daa og får lav vekt på størrelse (under 50 daa), middels vekt på artsdiversitet (dominert av intermediære slåttemyrarter - ingen rødlistearter), lav vekt på tilstand (få/svake spor etter hevd) og høy vekt på landskapsøkologi (slåttemyr er lokalt sjelden). Til sammen får lokaliteten verdien C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: Det er foreløpig ingen fare for gjengroing, men det er en fordel med fortsatt beiting i lokaliteten. Forsøksvis slått, slik det ble gjort i "gamle dager", vil være positivt.

Artsliste for lokaliteten

Totalt 19 art(er) påvist: sølvvier, harerug, tepperot, myrhatt, trådsiv, engfrytle, gråstarr, strengstarr, stjernestarr, trådstarr, dystarr, slåttestarr, flaskestarr, duskmyrull, skogrørkvein, smårørkvein, sølvbunke, kveke, finnskjegg.

Litteratur

Pål Alvereng

8 VEDLEGG - ARTSFUNN

På de neste sidene følger oversikt over alle artsfunnene som gjort under feltarbeidet i 2018. Funnene er ordnet alfabetisk etter art, og det er angitt funnsted (lokalitet) for hver art.

Artsnavn	Naturtypelokalitet
----------	--------------------

Aksfrytle *Luzula spicata*

- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 2 Rødhammaren

Alpeasal *Sorbus mougeotii*

- 2 Rødhammaren

Bakkesøte *Gentianella campestris* NT

- 6 Størkeråsen sør
- 3 Langlielva

Beiterødspore *Entoloma sericeum*

- 4 Størkeråsen vest
- 11 Brekka vest

Bergskrinneblom *Arabis hirsuta*

- 2 Rødhammaren

Bleikstarr *Carex pallescens*

- 5 Strand

Blåklokke *Campanula rotundifolia*

- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 2 Rødhammaren
- 3 Langlielva
- 4 Størkeråsen vest
- 5 Strand
- 6 Størkeråsen sør
- 8 Strandhågen sør
- 12 Busjhågen vest
- 13 Busjhågen

Blåkoll *Prunella vulgaris*

- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 2 Rødhammaren
- 3 Langlielva
- 5 Strand
- 12 Busjhågen vest
- 13 Busjhågen
- 14 Blomlian sørøst

Blårandrødspore *Entoloma caesiocinctum*

- 4 Størkeråsen vest
- 13 Busjhågen

Blåstilket rødspore *Entoloma asprellum*

- 13 Busjhågen

Artsnavn

Naturtypelokalitet

	14	Blomlian sørøst
Bråtestarr <i>Carex pilulifera</i>	1	Trollvasshågen sør-vest
	3	Langlielva
	6	Størkaråsen sør
	8	Strandhågen sør
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen
Bustnype <i>Rosa mollis</i>	2	Rødhammaren
Dunhavre <i>Avenula pubescens</i>	2	Rødhammaren
	4	Størkeråsen vest
	6	Størkaråsen sør
Duskmyrull <i>Eriophorum angustifolium</i>	15	Harshågen nordvest
Dvergjamne <i>Selaginella selaginoides</i>	3	Langlielva
	13	Busjhågen
Dystarr <i>Carex limosa</i>	15	Harshågen nordvest
Engfiol <i>Viola canina</i>	3	Langlielva
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	11	Brekka vest
Engfrytle <i>Luzula multiflora multiflora</i>	1	Trollvasshågen sør-vest
	2	Rødhammaren
	3	Langlielva
	4	Størkeråsen vest
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	7	Strandhågen ved saugrinda
	8	Strandhågen sør
	10	Steinkrysshågen
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen

Artsnavn**Naturtypelokalitet**

15 Harshågen nordvest

Engvokssopp *Hygrocybe pratensis*

1 Trollvasshågen sør-vest

2 Rødhammaren

10 Steinkrysshågen

12 Busjhågen vest

Finnskjegg *Nardus stricta*

1 Trollvasshågen sør-vest

3 Langlielva

6 Størkaråsen sør

7 Strandhågen ved saugrinda

8 Strandhågen sør

9 Attom Klemma

10 Steinkrysshågen

11 Brekka vest

12 Busjhågen vest

13 Busjhågen

15 Harshågen nordvest

Fjellmarikåpe *Alchemilla alpina*

1 Trollvasshågen sør-vest

2 Rødhammaren

3 Langlielva

5 Strand

6 Størkaråsen sør

7 Strandhågen ved saugrinda

8 Strandhågen sør

9 Attom Klemma

10 Steinkrysshågen

11 Brekka vest

12 Busjhågen vest

13 Busjhågen

Fjelltjæreblom *Viscaria alpina*

1 Trollvasshågen sør-vest

Flaskestarr *Carex rostrata*

15 Harshågen nordvest

Flekkmure *Potentilla crantzii*

2 Rødhammaren

Artsnavn**Naturtypelokalitet**

Føllblom *Scorzoneroides autumnalis*

- 7 Strandhågen ved saugrinda
- 8 Strandhågen sør
- 10 Steinkrysshågen
- 13 Busjhågen
- 14 Blomlian sørøst

Geitsvingel *Festuca vivipara*

- 9 Attom Klemma

Gjeldkarve *Pimpinella saxifraga*

- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 2 Rødhammaren
- 3 Langlielva
- 5 Strand
- 6 Størkaråsen sør

Grasstjerneblom *Stellaria graminea*

- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 5 Strand
- 6 Størkaråsen sør

Gråstarr *Carex canescens*

- 15 Harshågen nordvest

Gul vokssopp *Hygrocybe chlorophana*

- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 2 Rødhammaren
- 9 Attom Klemma
- 12 Busjhågen vest
- 13 Busjhågen

Gulaks *Anthoxanthum odoratum*

- 6 Størkaråsen sør
- 1 Trollvasshågen sør-vest
- 2 Rødhammaren
- 3 Langlielva
- 4 Størkeråsen vest
- 5 Strand
- 7 Strandhågen ved saugrinda
- 8 Strandhågen sør
- 9 Attom Klemma
- 10 Steinkrysshågen
- 12 Busjhågen vest

Artsnavn**Naturtypelokalitet**

	13	Busjhågen
	14	Blomlian sørøst
Hagerips <i>Ribes rubrum</i>		
	2	Rødhammaren
Harerug <i>Bistorta vivipara</i>		
	1	Trollvasshågen sør-vest
	2	Rødhammaren
	3	Langlielva
	4	Størkeråsen vest
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	7	Strandhågen ved saugrinda
	8	Strandhågen sør
	9	Attom Klemma
	10	Steinkrysshågen
	11	Brekka vest
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen
	14	Blomlian sørøst
	15	Harshågen nordvest
Honningvokssopp <i>Hygrocybe reidii</i>		
	7	Strandhågen ved saugrinda
	10	Steinkrysshågen
	12	Busjhågen vest
	8	Strandhågen sør
Hvitkløver <i>Trifolium repens</i>		
	1	Trollvasshågen sør-vest
	2	Rødhammaren
	3	Langlielva
	4	Størkeråsen vest
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	7	Strandhågen ved saugrinda
	8	Strandhågen sør
	9	Attom Klemma
	10	Steinkrysshågen
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen

Artsnavn**Naturtypelokalitet**

	14	Blomlian sørøst
Hvitmaure <i>Galium boreale</i>		
	1	Trollvasshågen sør-vest
	2	Rødhammaren
	3	Langlielva
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	14	Blomlian sørøst
Jonsokkoll <i>Ajuga pyramidalis</i>		
	3	Langlielva
	6	Størkaråsen sør
Kantarellvokssopp <i>Hygrocybe cantharellus</i>		
	13	Busjhågen
Kattefot <i>Antennaria dioica</i>		
	3	Langlielva
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
Kjeglevokssopp <i>Hygrocybe conica</i>		
	6	Størkaråsen sør
	7	Strandhågen ved saugrinda
	10	Steinkrysshågen
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen
	8	Strandhågen sør
Kjerteløyentrøst <i>Euphrasia stricta</i>		
	4	Størkeråsen vest
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	7	Strandhågen ved saugrinda
	8	Strandhågen sør
	9	Attom Klemma
	10	Steinkrysshågen
	11	Brekka vest
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen
Kornstarr <i>Carex panicea</i>		
	3	Langlielva
	5	Strand

Artsnavn

Naturtypelokalitet

Kveke *Elytrigia repens*

15 Harshågen nordvest

Lakssopp *Laccaria laccata*

8 Strandhågen sør

Legeveronika *Veronica officinalis*

1 Trollvasshågen sør-vest

2 Rødhammaren

3 Langlielva

6 Størkaråsen sør

12 Busjhågen vest

13 Busjhågen

Lillabrun rødspore *Entoloma porphyrophaeum* VU

13 Busjhågen

Lillagrå rødspore *Entoloma griseocyaneum* NT

11 Brekka vest

13 Busjhågen

Lodnerublom *Draba incana*

6 Størkaråsen sør

Lutvokssopp *Hygrocybe nitrata* NT

14 Blomlian sørøst

12 Busjhågen vest

Marinøkkel *Botrychium lunaria*

6 Størkaråsen sør

13 Busjhågen

Myrhatt *Comarum palustre*

15 Harshågen nordvest

Mønjevokssopp *Hygrocybe coccinea*

1 Trollvasshågen sør-vest

8 Strandhågen sør

Mørktannet rødspore *Entoloma serrulatum*

13 Busjhågen

Norsk marikåpe *Alchemilla norvegica*

1 Trollvasshågen sør-vest

Papegøjevokssopp *Hygrocybe psittacina*

1 Trollvasshågen sør-vest

8 Strandhågen sør

10 Steinkrysshågen

Artsnavn

Naturtypelokalitet

	13	Busjhågen	
Prestekrage		<i>Leucanthemum vulgare</i>	
	6	Størkaråsen sør	
Ryllik		<i>Achillea millefolium</i>	
	2	Rødhammaren	
	3	Langlielva	
	4	Størkeråsen vest	
	5	Strand	
	6	Størkaråsen sør	
	7	Strandhågen ved saugrinda	
	8	Strandhågen sør	
	10	Steinkrysshågen	
	13	Busjhågen	
Rød jonsokblom		<i>Silene dioica</i>	
	5	Strand	
Rødnende lutvokssopp		<i>Hygrocybe ingrata</i>	VU
	13	Busjhågen	
Semsket rødspore		<i>Entoloma jubatum</i>	NT
	6	Størkaråsen sør	
	13	Busjhågen	
Skarlagenvokssopp		<i>Hygrocybe punicea</i>	
	8	Strandhågen sør	
Skjør vokssopp		<i>Hygrocybe ceracea</i>	
	11	Brekka vest	
	12	Busjhågen vest	
	13	Busjhågen	
Skogørkvein		<i>Calamagrostis phragmitoides</i>	
	15	Harshågen nordvest	
Slåttestarr		<i>Carex nigra nigra</i>	
	15	Harshågen nordvest	
Småengkall		<i>Rhinanthus minor</i>	
	3	Langlielva	
	5	Strand	
	6	Størkaråsen sør	
	7	Strandhågen ved saugrinda	
Smårørkvein		<i>Calamagrostis neglecta</i>	
	10	Steinkrysshågen	
	11	Brekka vest	

Artsnavn**Naturtypelokalitet**

	15	Harshågen nordvest	
Snøsildre		<i>Micranthes nivalis</i>	
	2	Rødhammaren	
Spissvokssopp		<i>Hygrocybe acutoconica acutoconica</i>	
	12	Busjhågen vest	
Stjernesporet rødspore		<i>Entoloma conferendum</i>	
	11	Brekka vest	
	13	Busjhågen	
	12	Busjhågen vest	
Stjernestarr		<i>Carex echinata</i>	
	15	Harshågen nordvest	
Strengstarr		<i>Carex chordorrhiza</i>	
	15	Harshågen nordvest	
Svartblå rødspore		<i>Entoloma chalybeum</i>	NT
	6	Størkaråsen sør	
Svartduggvokssopp		<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	
	11	Brekka vest	
	12	Busjhågen vest	
Sølvbunke		<i>Deschampsia cespitosa cespitosa</i>	
	15	Harshågen nordvest	
Sølvmore		<i>Potentilla argentea</i>	
	2	Rødhammaren	
Sølvvier		<i>Salix glauca glauca</i>	
	15	Harshågen nordvest	
Tepperot		<i>Potentilla erecta</i>	
	1	Trollvasshågen sør-vest	
	2	Rødhammaren	
	3	Langlielva	
	4	Størkeråsen vest	
	5	Strand	
	6	Størkaråsen sør	
	7	Strandhågen ved saugrinda	
	8	Strandhågen sør	
	9	Attom Klemma	
	10	Steinkrysshågen	
	11	Brekka vest	
	12	Busjhågen vest	
	13	Busjhågen	

Artsnavn**Naturtypelokalitet**

	15	Harshågen nordvest
Tiriltunge <i>Lotus corniculatus</i>		
	1	Trollvasshågen sør-vest
	2	Rødhammaren
	3	Langlielva
	4	Størkeråsen vest
	5	Strand
	6	Størkaråsen sør
	8	Strandhågen sør
	10	Steinkrysshågen
	11	Brekka vest
	12	Busjhågen vest
	13	Busjhågen
Tjærerødspore <i>Entoloma poliopus</i>		
	4	Størkeråsen vest
	8	Strandhågen sør
	11	Brekka vest
Trådsiv <i>Juncus filiformis</i>		
	15	Harshågen nordvest
Trådstarr <i>Carex lasiocarpa</i>		
	15	Harshågen nordvest
Vill løk <i>Allium oleraceum</i>		
	2	Rødhammaren
Vorterødspore <i>Entoloma papillatum</i>		
	13	Busjhågen

Miljøfaglig Utredning AS ble etablert i 1988. Firmaets hovedformål er å tilby miljøfaglig rådgivning. Virksomhetsområdet omfatter blant annet:

**Kartlegging av naturmangfold
Konsekvensanalyser for ulike tema, blant annet: Naturmangfold, friluftsliv, reiseliv og landbruk**

Utarbeiding av forvaltningsplaner for verneområder

Utarbeiding av kart (illustrasjonskart og GIS)

FoU-virksomhet

Foredragsvirksomhet

Hjemmeside: www.mfu.no

Org.nr.: 984 494 068 MVA